

అథ శ్రీ కృష్ణయజుర్వేదీయ

తైత్తిరీయ ఏకాగ్ని కాణ్డే ప్రథమ ప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ ప్రస్తుగ్మస్తా ధియసానస్య సక్షణీ వరేభి ర్వరాగ్ం
అభిష్టు ప్రసీదతః । అస్మాక మిస్త్ర ఉభయం జాతోపతియథ్సమ్మ* స్మాస్తస్తా
జుతోధతి । అస్తృక్షరా ఋజవ స్సస్తు పస్తా యేభి స్సఘాయో యన్తి నో
వరేయమ్ । సమర్థమా సంభగో నో నిసీయా భృంతాస్తృత్యగ్ం స్తుయమ
మస్తు దేవాః । అభాత్యమ్నం వరుణాపతిమ్నం బృహస్పతే । ఇన్ద్రా
పుత్రమ్నం లక్ష్మ్యంతా మస్త్యై సవిత స్సవ । అహారచక్షు రపతేఘ్నాధి
శ్వా పతిభ్య స్సమనా స్సవర్చాః । జీవసూ ర్దేవకామా స్తోనా శంనో
భవ ద్విపదే శం చతుష్పదే । ఇదమహం యా త్వయి పతిఘ్నా లక్ష్మస్తాం
నిర్ధికామి । జీవాగ్ం రుదన్తి విమయన్తే అధ్వరే దీర్ఘా మన్తు ప్రసీతిం దీధియు
ర్భరః । వామం పితృభ్యో య ఇదగ్ం సమేర్ధరే మయః పతిభ్యో జనయః
పరిష్వతే । పృథక్ త్క్రూర ముదచ న్వాప ఆఽస్యై బ్రాహ్మణా స్సృపనగ్ం
హరన్తు । అవీరమ్న రుదచ న్వాపః । అర్చమ్నా అగ్నిం పరియన్తు శ్రిషం
ప్రతిక్షన్తాగ్ శ్వశ్శో దేవరాశ్చ । ఖేనససః ఖేరథః ఖేయుగస్య శదీపతే ।
అప్తాలామిస్త్రతిః పూర్వ్యకర భూర్భవర్చసమ్ । శం తే హిరన్యగ్ం శము
సన్వాప శృం తే మేధి భవతు శం యుగస్య తృద్య । శం త ఆప శ్చత పవిత్రా
భవన్తుథా పత్యా తన్వగ్ం సగ్ం సృజస్వ ॥ ౧ ॥

దీధియు ర్భరోఽష్టా చ ॥ ౧ ॥

* యథ్సమ్మ

హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకాః ప్రచక్రముర్ హిత్యాఽపి వద్య
మాపః । శతం పవిత్రా వితతా హ్యను తాభిష్ట్యా దేవ సువితా పునాతు ।
హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకా యాసు తాతః కశ్యప్తో యాస్త్వగ్నిః । యా
అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా స్తాస్త అప శృగ్గ్ స్త్రోనా భవన్తు । యాసాగ్ం
రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యాన్తతే అవపశ్య ఇనానామ్ । యా అగ్నిం
గర్భం దధిరే సువర్ణా స్తాస్త అప శృగ్గ్ స్త్రోనా భవన్తు । యాసాం దేవా ద్వివి
శ్రుణ్వన్తి భక్షం యా అస్తరేః బహుధా నివిష్టాః । యా అగ్నిం గర్భం దధిరే
సువర్ణా స్తాస్త అప శృగ్గ్ స్త్రోనా భవన్తు । శవేన త్వా చతుషా పశ్యన్త్యాప
శ్శివయా తున్వోపస్పృశన్తు త్వచం తే । పృతశ్చుత శ్శుచయో యాః పావకా
స్తాస్త అప శృగ్గ్ స్త్రోనా భవన్తు । పరిత్వా గిర్వణో గిర ఇమా భవన్తు విశ్వతః ।
వృద్ధాయు మను వృద్ధయో జష్టా భవన్తు జష్టయః । ఆశాసానే త్యేషా ।
పూషా త్వేతో నయతు హస్తగృహ్యశ్వినో త్వా ప్రవహతాగ్ం రథేన ।
గృహస్థచ్చ గృహపత్నీ యథాఽసోవశినీ త్వం విదథ మావదాసి ॥ ౨ ॥

భవన్తు పశ్య చ ॥ ౨ ॥

సోమః ప్రథమో వివిదే గన్తర్వో వివిద ఉతరః । తృతీయో అగ్నిష్టే
పతి స్తురీయస్తే మనుష్యజాః । సోమోఽదదధన్తర్వాయ గన్తర్వోఽదద
దగ్నయే । రయిం చ పుత్రాగ్ శాదా దగ్ని ర్యహ్య మథో ఇమామ్ । గృభ్వామి
తే సుప్రజాస్త్వాయ హస్తం మయా పత్యా జరదష్ట ర్యథాఽసః । భగో
అర్యమా సవితా పురన్తి ర్యహ్యం త్వాఽదుర్గార్హ పత్యాయ దేవాః । తేషా
పూర్వే జనాస్తో యత్ర పూర్వ పహో హితాః । మూర్ధన్యా యత్ర సోమో
పూర్వో దేవేభ్య అతపత్ । సరస్వతి ప్రేద మప్త సుభగ్ని వాతినీవతి । తాం

త్వా విశ్వస్య భూతస్య ప్ర గాయామస్యగ్రతః । య ఏతి ప్రదిశ స్సర్వా
 దిశోఽను పవమానః । హిరణ్యహస్త దర్శం మ సృత్వా మన్మనసం
 కృణోతు । ఏక మిషే విష్ణుస్వాఽన్వేతు ద్వే తిర్థే త్రిణి వ్రతాయ చత్వారి
 మాయో భవాయ పఞ్చ పశుభ్య పృథ్వుభ్య స్సప్త సప్తభ్యో హోత్రాభ్యో
 విష్ణుస్వాఽన్వేతు । సఖా సప్తపదా భవ సఖాయా సప్తపదా బభూవ సఖ్యం
 తే గమేయగ్ం సఖ్యాత్తే మా యోషగ్ం సఖ్యాన్తే మాయోష్టా స్సమయావ
 సంకల్పావహ్నా సంప్రియా రోద్దిష్ణా సుమనస్యమానా । ఇష మూర్ధ ముభి
 సం వసానా సం నా మనాగ్ంసి సంవ్రతా సము చిత్తా న్యారమ్ । సా
 త్వమస్య మూహమమూహమస్మి సా త్వం ద్యౌ రహం పృథివీ త్వగ్ం
 రేతోఽహగ్ం రేతో భృత్త్వం మనోఽహ మస్మి వాక్త్వగ్ం సామూహ
 మస్మ్యక్త్వగ్ం సా మా మనువ్రతా భవ పుగ్ంసే పుత్రాయ పేతవై శ్రియే
 పుత్రాయ పేతవ ఏహి సూన్యతే ॥ ౩ ॥

అగ్రత ప్తప్త ॥ ౩ ॥

సోమాయ జనివదే స్వాహా గన్తర్వాయ జనివదే స్వాహాఽగ్నయే
 జనివదే స్వాహా । కన్తలా పితృభ్యో యతి పతిలోక మవదీక్షా మదాస్థ
 స్వాహా । ప్రేతో ముజ్జాతి నాముత స్సుబద్ధా మముత స్కరత్ । యథేయ
 మిన్త మిథ్వ స్సుపుత్రా సుభగాఽసతి । ఇమాం త్వమిన్త మిథ్వ
 స్సుపుత్రాగ్ం సుభగాం కృణు । దశాస్యాం పుత్రా నాధేహి పతిమేకాద్రశం
 కృధి । అగ్నిరేతు ప్రథమో దేవతానాగ్ం సోఽస్యై ప్రజాం ముజ్జాతు
 మృత్యుప్రాశాత్ । తద్యగ్ం రాత్రా వర్షణోఽనుమన్యతాం యథేయగ్
 శ్రీ బాత ముఖం న రోదాత్ । ఇమామగ్ని స్తాయతాం గారోహపత్న్య

ప్రజామస్యై నయతు దీర్ఘమాయుః । అహోన్యోపస్థా తీవ్రతామస్తు మూతా
 పాత్ర మానస్త మథి ప్రబుధ్యతా మ్మియమ్ । మా తే గృహే నిశి ఘోష
 ఉత్తా దన్యత్ర త్వద్రుదత్య స్సంవిశన్తు । మా త్వం వేదీశ్వర అవధిష్యా తీవ
 పత్ని పతిలోకే విరాజ పశ్యన్తి ప్రజాగ్ం సుమనస్యమానామ్ । ద్యాస్తే
 పృష్ఠగ్ం రక్షతు వాయురూపా అశ్వినౌ చ స్రస్తం ధయస్తగ్ం సవితాబధి
 రక్షతు । అవాససః పరిధానా ధృహస్పతి ర్విశ్వేదేవా అభిరక్షన్తు పశ్చాత్ ।
 అప్రజస్తాం పాత్రమృత్యుం పాప్యానముత వాఽఘమ్ । శీర్ష స్పృశ
 మివోన్యుచ్య ద్విషద్భ్యః పతి ముఖ్యామి పాశమ్ । ఇమం మే పరుణ
 తత్త్వాయామి త్వం నో అగ్నే సత్త్వం నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాఽస్త్వయా
 స న్యససా హితః । అయా సౌ హవ్యమూహిషేఽయా నో ధేహి
 భేషజమ్ ॥ ౪ ॥

ఇయ మష్టా చ ॥ ౪ ॥

అతిష్ఠే మమశ్మాన మశ్వేవ త్వగ్ స్థిరా భవ । అభి తిష్ఠ పృతన్తత
 స్సహస్వ పృతనాయతః । ఇయం నార్యుప బ్రూతే కుల్పాన్యావపన్తికా ।
 దీర్ఘాయురస్తు మే పతి ర్దీవాతు శరద శ్శతమ్ । తుభ్య మగ్రే పర్యవహ
 స్త్వార్యాం వహతునా సహ । పునః పతిభ్యో జాయాం దా అగ్నే ప్రజయా
 సహ । పునః పత్ని మగ్ని రదా దాయుషా సహ వర్చసా । దీర్ఘాయురస్యా
 యః పతిస్స ఏతు శరద శ్శతమ్ । విశ్వా ఉత త్వయా వయం ధారా ఉదన్యా
 ఇవ । అతి గాహేమహి ద్విషః । ఆ తిష్ఠే మమశ్మానమ్ । అర్యమణం ను
 దేవం కన్యా అగ్ని మయకత । స ఇమాం దేవో అధ్వరః ప్రేతో ముఖ్యాతి
 నాముత స్సుబద్ధా ముముతస్కరత్ । తుభ్య మగ్రే పర్యవహ స్త్వనః

పత్నీమగ్నిరదా ద్విశ్వా ఉత త్వయా వయ మా తస్య మమశ్మానమ్ ।
 త్వమర్తమా భవసి య త్వసి నాం నామ స్వదావ త్వర్కం భిభర్షే । అశ్వస్తీ
 వృక్షగం సుధితం న గోభిర్య ద్ధమ్నతీ సమససా కృణోషి । కుభ్ర మగ్నే
 పర్యవహా న్పునః పత్నీమగ్ని రదా ద్విశ్వా ఉత త్వయా వయమ్ । ఓ త్వా
 ముఖామి వరుణస్య పాశా ద్యేన త్వాఽపద్మా త్కర్షితా సుగీతః । ధాతుశ్చ
 యోనా సుకృతస్య లోకే స్తోనం తే సహ పత్యాకరోమి । ఇమం విజ్ఞామి
 వరుణస్య పాశం యమపద్మిత సవితా సుగీతః । ధాతుశ్చ యోనా సుకృతస్య
 లోకేఽదిష్టాం త్వా సహ పత్యా కృణోమి । అయా శ్వాగ్నీఽస్యసభి క్షేత్ర
 సత్యమిత్త్వ మయా అసి । అయస్తా మససా ధృతోఽయసా హుభ్య
 మూహిషేఽయా నో ధేహి ధేషుమ్ ॥ ౫ ॥

ద్విష స్సుశేవ త్రీణి చ ॥ ౫ ॥

సత్యే నోత్తభితా భూమి సుసర్వే లోత్తభితా ద్యౌః । ఋతేనాదిత్యా
 సిష్ఠన్తి దివి సోమో అధి శ్రితః । యుజ్మన్తి బ్రధ్నం యోగీ యోగీ । సుగీగ్ంశు
 కగ్ం శర్మలిం విశ్వరూపగ్ం హిరణ్యవర్ణగ్ం సువృతగ్ం సుచక్రమ్ । అరోహ
 వధ్వ మృతస్య లోకగ్ స్తోనం పత్యే వహతుం కృణుస్వ । ఉదుత్తర
 మారోహన్తీ వృశ్యన్తీ పృతస్యతః । మూర్ధానం పత్యు రారోహ ప్రణయా
 చ విరాధృవ । సప్రమాణ్ణీ శ్వకురే భవ సప్రమాణ్ణీ శ్వశ్రువాం భవ । ననాన్తరి
 సప్రమాణ్ణీ భవ సప్రమాణ్ణీ అధి దేవృషు । స్నుషాణాగ్ శ్వశురాణాం
 ప్రణాయాశ్చ ధనస్య చ । పతీనాం చ దేవృణాం చ సతాతానాం
 విరాధృవ । నీలలోహితే భవతః కృత్యా సత్తి ర్భృత్యతే । విధస్తేఽస్మా త్కాయుః
 పతిర్భుస్యేషు బధ్యతే । యే వధ్వ శ్చక్రం వహతుం యత్కా యన్తి జనాగ్ం

అను । పునస్తా యజ్ఞయా దేవా నయన్తు యత్త అగతాః । మా
విదన్తురిపన్తినో య ఆ సేదన్తి దమ్పతి । సుగేథి ర్భర్ష మతితా మాత
ద్రాన్తురాతయః । సుగం పన్తాన మారుక్ష మర్హిష్ఠ్న స్వస్తి వాహనమ్ । యస్మి
న్స్వరో న రిష్ట త్వస్యేషాం విస్తతే వసు ॥ ౬ ॥

ధనస్య చ నవ చ ॥ ౬ ॥

తా మన్తసానా మనుషో దురోణ అధర్మగం క్షయం దుశపరం
వచస్యవే । కృతం తీర్థగం సుప్రప్రాణగం కుభిస్తుతి స్థాణుం పథేషా మాత
దుర్మతిగం హతమ్ । అయం నో మహ్యాః పౌరగ్ స్వస్తి నేష ద్భద్రాస్తుతిః ।
సీరాన స్పుతరా భవ దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే । అస్య పౌరే నిర్ముతస్య
జీవా జ్యోతి రశీమహి । మహ్యా ఇన్ద్ర స్వస్తియే । యద్భుతే దిదధి క్రమ
పురా జర్చ్యత్య అత్పదః । సంధాతా సన్ధిం మమవా పురోవను ర్విష్కర్తా
విహృతం పునః । ఇదామగ్న ఇమం మే పరుణ తత్త్వయామి త్వం నో
అగ్నే స త్వం నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాఽసి । యే గన్తర్వా అపురసశ్చ
దేవీ రేషు వృక్షేషు వానస్పత్యే ష్వాసతే । శివాస్తే అస్యై వద్వై భవన్తు మా
హిగంసిషు ర్వహతు మూహ్యామానామ్ । యా ఓషధయో యా నద్యో
యాని ధన్వాని యే వనా । తే త్వా వధు ప్రజావతిం ప్రత్యే ముత్తాన్తుగం
హసః । సంకాశయామి వహతుం బ్రహ్మణా గృహ్నా రిషూరేణ చతుష్టా
మైత్రేణ । పర్యాణధం విశ్వరూపం య ద్దస్యాగ్ నోనం పతిత్య సుచితా
కృణోతు తత్ । అవా మగ స్ఫుమతి ర్వాణిని వన్తూ స్యక్ష్వినా పౌత్య
కామాగం అయగంసత । అథూతం గోపా మిథునా కుభిస్తుతి ప్రేయా
అర్భుమ్నా దుర్మాగం అశీమహి । అయం నో దేవస్సుచితా భృహస్పతి

శ్రీరాగ్రి విశ్రాంతిగా నున్నది. తనైనా ముఖ ప్రజాయా నగం రహిత
కాదు అయినాను కామాయ తావి విముఖుడు. ౮౮.

అనన్తి నవ త. ౮౯.

శర్య వర్తన మాహారాస్త్ర గార్యా ఉపస్తరీ. సీసీవారి ప్రజాయా
మీయం భగవ్య నుముతా అనన్. గ్రహా స్త్రా స్త్రామగమ ప్రజయే
వీరహ్ని వీరవత నువీరా. ఇరాం వహతో పుత ముఖమాహ
స్త్రాహగం నుముతా నువీరామి. అగస్తాహం మహిష్ గోధి రస్త్రా
రాయామృత్యుత్తి ప్రజాయా నుర్విత్. అహ్నిం ప్రజాం జనయన్తి సురస్త్రా
మమగ్నిగం శతహామా నుపర్యాత్. అయ మగ్ని ర్హహపతి సుసగ్నియ
త్పస్త్రవర్తన. యథా భగస్త్రాహం దదద్రయం పుష్టి మతో ప్రజామ్.
ప్రజాయా అహ్నిం ప్రజాపత ఇన్ద్రాగ్ని శర్య యచ్చతమ్. యతైనయో
ర్హ ప్రమీయాతా ఉభయో ర్దీపతోః ప్రజాః. తేన భూతేన హవిషాజయ
మా హ్యాయతాం పునః. జాయాం యామస్త్యా అహ్ని స్తాగ్ని
రసేనాభివర్తతమ్. అభివర్తతాం పయస్తాజ్వి రాష్ట్రేణ వర్తతమ్. రయ్యా
నహస్రహోజస్తమా స్తా మసహితి. ఇహావ స్తం మా వియోష్టం
విశ్వమాయుర్భ్యశ్చతమ్. మహ్య ఇన్ద్రస్త్వస్త్వయే. ద్రువేధిహోష్టా మయి
మహ్యం త్వాజ్దా ద్యుహస్త్వతిః. మయా పత్యా ప్రజావతి సుతీవ ఇవ
శ్చతమ్. త్వష్టా జాయామజనయ త్వష్టాజ్స్త్రై త్వాం పతిమ్. త్వష్టా
నహస్ర మాయాగ్నింసి ద్విర్తమాయుః కృతోతు వామ్. ఇమం మే వరుణ
తత్త్వాయామి త్వాం నో అగ్ని స త్వాం నో అగ్ని త్వమగ్ని అయోజసి. ౮౯.

శీపతోః ప్రజా వామికం త. ౯౦.

భూ గాఢః ప్రతాయధ్యమిహాకా భూ పూరుషాః । భూ
సహస్రదశిలో రాయస్సోష్టో విషదతు । సోమనాదిత్యా వరిన స్సోమేన
పృథివీ దృతా । అథో నక్షత్రాణా మేషా మువశ్శో సోమ అదితః । ప్రస్వస్త్వః
ప్రియం ప్రజయా భువనీ శోచిష్ట । భూ ప్రియం ప్రజయా తే సమృద్ధతా
మస్మిన్స్తహే గార్హపత్యాయ జాగృహే । ఏనా పత్యా తస్యగ్ంసగ్ం స్మజ
స్వాథా తీవ్రీ విదథ మావదాసి । ముమజ్జరి ర్రియం వధూ ర్రిమాగ్ం సమేత
పశ్యత । సోభాగ్య మస్మై దత్వా యాథాస్తం వివరీతన । ధ్రువశీతి ధ్రువయోని
ధ్రువమసి ధ్రువత స్మి తమ్ । త్వం నక్షత్రాణాం మేధ్యసి సమాపాహి
పృతస్యతః । సప్తర్షయః ప్రథమాం కృత్తికానా మరుస్థతీం య ధ్రువతాగ్ం
హనిన్యుః । పట్కృత్తికా ముఖ్యయోగం వహన్తి యమస్మాక మేధ త్వష్టమి ।
సదస్ సుతి మద్భుతం ప్రియ మిన్ద్రస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధా
మయాసిషమ్ । ఉద్దిప్యస్వ జాతవేదో ఒపఘ్న స్మిర్ ముతిం మమ ।
ప్రభూగ్ంశ్చ మహ్య మావహా జీవనం చ దిశో దిశ * । మానో హిగ్ంసీ
జ్ఞాతవేదో గామశ్చం పురుషం జగత్ । అవిభ్ర దగ్న అగహ శ్రియా మ్రా
పరిపాతయ ॥ ౯ ॥

ధ్రువత స్మి తం నవ చ ॥ ౯ ॥

ఉద్దిర్వాతో విశ్వావస్తో నమసేదామహే త్వా । అన్యామిచ్చ
ప్రఫర్జ్యగ్ం సంజాయాం పత్యా స్మజ । ఉద్దిర్వాతః పతిపతి హేషా విశ్వా
వస్తుం నమసా గీర్ధి రీభీ । అన్యా మిచ్చ పితృషదం వ్యక్తాగ్ం స తే త్వాగో
జనుష్టా తస్య విద్ధి । అగ్ని ప్రాయశ్చిత్తే త్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తి చసి

* దిశో దిశ । మా నో హిగ్ంసీ ర్జ్ఞాతవేదః" ఇతి ద్రావిడపాఠః.

బ్రాహ్మణ స్వా నాథకామః ప్రపద్యే యాఽస్యాం పతిమ్ని తనూః
 ప్రజామ్ని పశుమ్ని లక్ష్మిమ్ని జారమ్ని మన్యైతాం కృణోమి స్వాహా ।
 వాయో ప్రాయశ్చిత్త ఆదిత్య ప్రాయశ్చిత్తే ప్రజాపతే ప్రాయశ్చిత్తే త్వం
 దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తి రసే బ్రాహ్మణ స్వా నాథకామః ప్రపద్యే
 యాఽస్యాం పతిమ్ని తనూః ప్రజామ్ని పశుమ్ని లక్ష్మిమ్ని జారమ్ని మన్యై
 తాం కృణోమి స్వాహా । ప్రసవ శ్చోప యామశ్చ కాట శ్చార్జవశ్చ ధర్మసిశ్చ
 ద్రవిణం చ భగ శ్చాన్తరిక్షం చ సిన్ధుశ్చ సముద్రశ్చ సరస్వాగ్శ్చ విశ్వవృదాశ్చ
 తే యం ద్విష్యో యశ్చ నో ద్వేష్టి త మేషాం జమ్మే దధ్య స్వాహా । మధుశ్చ
 మాధవశ్చ శుక్రశ్చ కుచిశ్చ నభశ్చ సభస్య శ్చేష శ్చోర్జశ్చ సహశ్చ సహస్యశ్చ
 తపశ్చ తపస్యశ్చ తే యం ద్విష్యో యశ్చ నో ద్వేష్టి త మేషాం జమ్మే దధ్య
 స్వాహా । చిత్రం చ చిత్తి శ్చాకూతం చాకూతి శ్చాధితం చాధితిశ్చ విజ్ఞాతం
 చ విజ్ఞానం చ నామచ క్రతుశ్చ దర్శశ్చ పూర్ణమాసశ్చ తే యం ద్విష్యో
 యశ్చ నో ద్వేష్టి త మేషాం జమ్మే దధ్య స్వాహా । భూ స్వాహా భువ
 స్వాహా సువ స్వాహాగ్ స్వాహా ॥ ౧౦ ॥

ఉదీర్ఘాత్ దశ ॥ ౧౦ ॥

అపశ్యంత్యా మనస్తా చేతితానం తపసో జ్ఞాతం తపసో విభూతమ్ ।

ఇహ ప్రజామిహరయిగ్ం రరాణః ప్రజాయస్వ ప్రజయా పుత్రకామ ।
 అపశ్యం త్యా మనస్తా దీధ్యానాగ్ స్వాయాం తనూగ్ం* ఋత్వియే
 నాథమానామ్ । ఉప మాముచ్చా యువతి ర్భూయాః ప్రజాయస్వ
 ప్రజయా పుత్రకామే । సమశ్చన్తు వశ్యే దేవా స్సమాప్తో హృదయాని నా ।

* తనూ - ఇతి పాతాన్తరమ్

సం మాతరిక్వా సం ధాతా సముదేష్ట దిదేష్టు * నా । ప్రజాపతే తస్యం మే
 తాదృశ్చ త్వష్టే ధేమితి స్వహస్తామ ఇన్ద్ర । విష్ణే రేవే రాతిథి సుగంధరాణా
 పుగ్ధంసాం పహరానాం మాతరే స్సామ । ఆ నః ప్రజాం జనయతు
 ప్రజాపతిరా జరసాయ సమన క్షుర్యమా । అదుర్యుగ్ధరీః పతిలోక మావిశ
 కంనో భవ ద్విపదే శం చతుష్పదే । తాం పూష త్ప్రవతమా మేరయస్వ
 యస్యాం దిశం మనుష్యా వపన్తి । యా న ద్దియూ ఉశతి విస్రయాత్తె యస్యా
 ముశస్తేః ప్రహరేష్టు శేపమ్ * ॥ ౧౧ ॥

శం చతుష్పదే ద్వే చ ॥ ౧౧ ॥

అరోహో రుముపబర్ హస్వ త్తాహుం పరిష్వజస్వ తాయాగ్ం
 సుమహస్యమానుః । తస్యాం పుష్కతం మిథునో సయోనీ బహ్వాం ప్రజాం
 జనయన్తా నరేతసా । అర్తయా లరత్యా యత్రామన్తత్పరుషం పురుషేణ
 శక్రః । తద్దేతా మిథునో సయోనీ ప్రజయా లమృతేనేహ గచ్ఛతమ్ । అహం
 గర్భమదధా మోషధి ప్తహం వశేష్టు భువనేష్వనః । అహం ప్రజా
 అజనయం పితౄణా మహం జనిభ్యో అవరీషు ♦ పుత్రా । పుత్రిణేమా
 కుమారిణా విశ్వ మాయు ర్భ్య క్నతమ్ । ఉభా హిరణ్యపేశసా వీతిహోత్రా
 కృతద్వయా । దక్షస్యం త్వా లమృతాయ కగ్ం శమూధో రోమశగ్ం హథో
 దేవేషు కృణుతో దువః ॥ ౧౨ ॥

అరోహా నవ ॥ ౧౨ ॥

విష్ణుర్యోనిం కల్పయతు త్వష్టా రూపాణి పిగంశతు । ఆసిన్ధుతు

* దిదేష్టి ♦ విస్రయాత్తె యస్యాముశస్తేః ప్రహరేష్టు శేపమ్.

♦ అవరీషు. ఇతి పాతాన్తరాణి.

ప్రజాపతి ర్వాతా గర్భం దధాతు తే । గర్భం ధేహి సినీవారి గర్భం ధేహి
 సరస్వతి । గర్భం తే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం పుష్కరసజా । హిరణ్యయా
 అరణీ యం నిర్వృతౌ అశ్వినౌ । తం తే గర్భగం హవామహే దశమే మూసి
 సూతవే । యథేయం పృథివి మహి తిష్ఠన్తి గర్భమాదధే । వీవం త్వం
 గర్భమాదభ్యు దశమే మూసి సూతవే । యథా పృథివ్యగ్ని గర్భా ద్యౌర్యథే
 స్తేణ గర్భిణీ । వాయు ర్యథా ద్విశాం గర్భ వీవం గర్భం దధామి తే । విష్వా
 శ్రోషేన దూపితాస్యాం నార్యాం గచ్ఛిన్యామ్ । పుమాగ్ంస్తం గర్భమాదేహి
 దశమే మూసి సూతవే । నేజమేష పరాపత సపుత్రః పునరాపత । అస్మై మే
 పుత్రకామాయై గర్భమాదేహి యః పుమాః । వ్యస్త్రి యోనిం ప్రతి రేతో
 గృహణ పుమాన్పుత్రో ధీయతాం గర్భో అస్తః । తం మూతా దశ మూసో
 విభర్తు స జాయతాం వీరతమ్ స్యాన్మామ్ । అ తే గర్భో యోని మేతు
 పుమాన్వాణ ఇవేషు ధిమ్ । అవీరో జాయతాం పుత్రస్తే దశమాస్యః ॥ ౧౩ ॥

గర్భం దధామి తేఽప్యే చ ॥ ౧౩ ॥

కరోమి తే ప్రాజాపత్యమాగర్భో యోని మేతు తే । అనూనః
 పూర్వో జాయతా మశ్లోణోఽపికాచధితః । పుమాగ్ంస్తే పుత్రో నారి తం
 పుమా సనుజాయతామ్ । తాని భద్రాణి వీజాన్యౌషధా జనయన్తు నౌ ।
 యాని భద్రాణి వీజాన్యౌషధా జనయన్తినః । తై స్త్వం పుత్రా విన్దస్త్వ సా
 ప్రసూ ర్భేన్తుకా భవ । కామ ప్రమృధ్యతాం మహ్య మపరాజిత మేవ మే ।
 యం కామం కామయే దేవ తం మే వాయో సమర్థయ । అనుహవం
 పరిహవం పరివాదం పరిక్షపమ్ । దుస్స్వప్నం దురుదితం త ద్విషద్యో
 దికా మృహమ్ । అనుహూతం పరిహూతగ్ం శమన్తే ర్యదశామనమ్ ।

మృగస్య సృత మక్షయా త ద్విషద్యో దిశా మృహమ్ । అరాతే అగ్ని
రస్వారా త్వరకు రస్సు తే । నివాతే త్వాభి వర్షతు స్వస్తితేఽస్సు వనస్పతే
స్వస్తి మేఽస్సు వనస్పతే । నమ శ్శక్త్యభదే రుద్రాయ నమో రుద్రాయ
శక్త్యభదే । గోష్ఠ మస్తి నమస్తే అస్సు మా మా హిగ్ంస్తి సిగ్గస్తి నస్తి వత్తో
నమస్తే అస్సు మా మా హిగ్ంస్తిః । ఉద్గాతేవ శకునే సామ గాయసి
బ్రహ్మపుత్ర ఇవ సవనేషు శగ్ంససి । స్వస్తి న శకునే అస్సు ప్రతి న స్సృమనా
భవ ॥ ౧౪ ॥

అహ మప్సా చ ॥ ౧౪ ॥

ప్రాత రగ్నిం ప్రాత రిన్ద్రగ్ం హవామహే ప్రాత ర్మిత్రావరుణా
ప్రాత రశ్వినా । ప్రాత ర్భగం పూషణం బ్రహ్మణస్పతిం ప్రాత సోమముత
రుద్రగ్ం హువేమ । ప్రాత ర్భితం భగ ముగ్రగ్ం హువేమ వయం పుత్ర
మదితేర్యో విధర్తా । అధ శ్చిద్యం మన్యమాన స్తురశ్చ ద్రాక్షా చిద్యం భగం
భక్షిత్యాహ । భగ ప్రణేత ర్భగ సత్యరాధో భగేమాం ధియముదవ దదన్నః ।
భగ ప్రణో జనయ గోభి రత్వై ర్భగ ప్రన్యభి ర్భవన్త స్యామ । ఉతేదానీం
భగవన్త స్యామైత ప్రపిత్వ ఉత మధ్యే అహ్నమ్ । ఉతోదితా మఘవ
న్భూర్యస్య వయం దేవానాగ్ం సుమతా స్యామ । భగ వీవ భగవాగ్ం అస్సు
దేవా స్తేన వయం భగవన్త స్యామ । తం త్వా భగ సర్వ ఇక్షోహవిమి స
నో భగ పుర ఏతా భవేహ । స మధ్వరాయోషసో నమన్త దధిక్రావేవ శుచయే
పదాయ । అర్వాదీసు హువిదు భగ నో రభ మివాశ్వా వాజిన అవహన్తు ।
అశ్వావత్తి ర్గోమతిర్మ ఉషాసో వీరవత్తి స్సద ముచ్చన్తు భద్రాః । ఘృతం
దుహానా విశ్వతః ప్రవీనా యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః ॥ ౧౫ ॥

భవేహ చత్వారి చ ॥ ౧౫ ॥

అమాం ఖనామ్యోషధీం వీరుధం బలవత్తమామ్ । యయా
సపత్నీం బాధతే యయా సంవిస్తతే పతిమ్ । ఉత్తాన పర్వే సుభగే సహమానే
సహస్వతి । సపత్నీం మే పరాధమ్ పతిం మే కేవలం కృధి । ఉత్తరాఽ
హముత్తర ఉత్తరే దుత్తరాభ్యః । అథా సపత్నీ యా మమాధరా
సాఽధరాభ్యః । న హ్యస్త్రై నామ గృభామి నో అస్మి ప్రమతే జనే । పరా
మేవ పరావతగ్ం సపత్నీం నాశయామసి । అహమస్మి సహమానాఽథ
త్వమసి సాసహిః । ఉభే సహస్వతి భూత్వా సపత్నీం మే సహవహ్నా ।
ఉపతేఽధాగ్ం సహమానా మథి త్వాఽధాగ్ం సహాయసా । మామస్తు
ప్రతే మనో వత్సం గౌరివ ధావతు పథా వారివ ధావతు ॥ ౧౬ ॥

సహవహ్నా ద్వే చ ॥ ౧౬ ॥

ఉదసా నూర్యో అగ్రా దుదయం మామకో భగః । అహం తద్వి
ద్వలా పతి మధ్యసాక్షి విషాసహిః । అహం కేతు రహం మూర్ఖాఽహ
ముగ్రా వివాచనీ । మమేదను క్రతుం పతి స్నేహనాయా ఉవాచ రేత్ ।
మమ పుత్రా శృత్రుహణోఽథో మే దుహితావిరాట్ । ఉతాహమస్మి సం
జయా పత్యుర్మై శ్లోక ఉత్తమః । యేనేన్ద్రో హవిషా కృత్యభవ ద్వివృత్తమః ।
అహం తదక్రి దేవా అసప్తత్నా కిలాభవమ్ । అసప్తత్నా సపత్నీఘ్న జయన్తుభి
భూవరీః । అవిభి సర్వాసాగ్ం రాధో వర్చో అస్మేయసామివ । సమజ్ఞైష
మిమా అహగ్ం సపత్నీరభిభూవరీః । యథాఽహ మస్య వీరస్య విరాజామి
ధనస్య చ ॥ ౧౭ ॥

అస్మేయసా మివ ద్వే చ ॥ ౧౭ ॥

అక్షిణ్యం తే నాసికాభ్యాం కర్ణాభ్యాం చుమకాదధి । యక్ష్యోఽ
శిష్టాభ్యాం మస్తీష్కా శ్చిహ్వాయా విష్టహామి తే । గ్రివాభ్య స్తే ఉష్ణహోత్స
కీకసాభ్యాం నూకాత్ । యక్ష్యం దోష్టాభ్య మగ్గసాభ్యాం భాహాభ్యాం
విష్టహామి తే । అన్త్రేభ్య స్తే గుదాభ్యాం కనిష్ఠాక్ హృదయాదధి ।
యక్ష్యం మతస్రాభ్యాం యక్ష్య ప్లాశిభ్యాం విష్టహామి తే । థోరుభ్యాం
తేఽశ్చీపద్యాం బహ్లాభ్యాం ప్రపదాభ్యామ్ । యక్ష్యక్ శోణీభ్యాం భానదీ
ష్ట్యగ్గ్రింసస్తో విష్టహామి తే । మేహనా చ్చులక్ష్మకణా ల్లోమభ్యస్తే సతేభ్యః ।
యక్ష్యగ్గ్రిం సర్వస్మా ద్దాత్మన స్తమిమం విష్టహామి తే । అహ్లాదజ్జా ల్లోమ్నా
లోమ్నా జ్జాతం పర్వణిపర్వణి । యక్ష్యగ్గ్రిం సర్వస్మా ద్దాత్మన స్తమిమం
విష్టహామి తే । పరాదేహి కాల్మషం బ్రహ్మభ్యాం విభజ్ఞా వసు । కృత్యైషా
ప్రవృత్తి ధూత్వా జ్జాయాఽఽవిశతే పతిమ్ । అగ్నిరా తనూ ర్భవతి రుశతి
ప్రాపయాఽఽముయా । పతి ర్య ద్భద్రో వాసస్తా స్వమత్త మప్తి ధిభృతి ।
క్రూరమైత త్కమిక మేత దపాప్తవ ద్విషవ స్తైత దత్తవే । స్వార్యాం యః
ప్రత్యక్షం విద్యా ఘ వీతత్రుతిగృహ్ణియాత్ । అగ్నిసం విశసన్త మథో అధి
వివర్జనమ్ । స్వార్యాయాః పశ్య రూపాణి తాని బ్రహ్మోత గ్గ్రిం సతి । ౧౮ ।

ఇమం విప్లవామి తే శగ్గింసతి ॥ ౧౮ ॥

అక్షిప్త్యం గ్రీవాభ్య అస్త్రేభ్య తిరుభ్యాం మేహనా దహ్నదత్తా
త్పరా దేహి స్తప్త ॥

ప్రస్తుతమునా దక్ష హరిణ్యవర్తాః పశుదక్ష సోమః ప్రథమ
 దక్ష సోమాయ జన్మివదే దక్షా తస్మిన్ తయో విగోంతి సృత్యేన
 తామస్తతా సైతాన్త విగోంతి సైతాన్త విగోంతి శుర్య వర్త్యో విగోంతి ర్మహా

గా॒వ॒ ఏ॒కా॒న్త॒ వి॒గ్ం॒శతి॑ రు॒ద్రీ॒ర్వా॒తో ద॒శా॒ప॒శ్యం॑ త్వా ద్వా॒దశా॑ రో॒హ్ణో॒రుం
న॒వ వి॒ష్ణు॒ర్యోనిం॑ క॒రోమి॑ తే॒ఽష్టాద॑శా॒ష్టాద॑శ ప్రాత॒రగ్నిం॑ చతు॒ర్దశే॒మాం
ఋ॒తా మృ॒తసౌ సూ॒ర్యో ద్వా॒దశ ద్వా॒దశా॒శీఘ్రం॑ తే వి॒గ్ం॒శతి॑ ర॒ష్టాద॑శ
॥౧౮॥

అ॒శీఘ్రం॑ తే నా॒సికా॑భ్యామ్ । ఉ॒ద్రసౌ సూ॒ర్యో అ॒గాత్ । ఇ॒మాం
ఋ॒తామృ॒షదీ॑మ్ । ప్రాత॒రగ్నిమ్ । క॒రోమి॑ తే ప్రా॒తాప॑త్యమ్ । వి॒ష్ణు॒ర్యోనిం॑
కల్ప॑యతు । అ॒రోహ్ణో॒రుమ్ । అ॒ప॒శ్యం త్వా మ॒నస్తా॑ చే॒తీతా॑నమ్ ।
ఉ॒ద్రీర్వా॒తో వి॒శ్వావ॑సో । ఇ॒హగా॒వః ప్ర॒తాయ॑ధ్వమ్ । శర్మ॑ వర్మే॒ద మా॑హర ।
తామ॑న్తస్తానా మ॒నుషో॑ దు॒రోణి॑ । స॒త్యేనో॑త్త॒థితా॑ భూ॒మిః । అ॒తోష్ఠి
మమ॑శ్మానమ్ । సో॒మాయ॑ జ॒నివి॑దే స్వా॒హా । సోమః॑ ప్ర॒థమా॑ వి॒విదే
గన్త॑ర్వః । హి॒రణ్య॑వర్ణా కృ॒చయః॑ పా॒వతాః॑ । ప్ర॒సుగ్మ॑న్తా ధి॒యస్తా॑నస్య
స॒క్షణీ॑ ॥౧౮॥

ప్ర॒సుగ్మ॑న్తా॒ప॒శ్యం త్వా॒ఽష్టాద॑శ ॥౧౮॥

ప్ర॒సుగ్మ॑న్తా తాని బ్ర॒హ్మో॒తశగ్ం॑సతి ॥

హ॒రిః ఓమ్ తథు॑త్ ॥

ఇతి శ్రీ కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ - ఏకాగ్నికాండే

ప్రథమః ప్రపాఠకః